

Lukuteoria I

57. Todista Bernoullin polynomien ominaisuudet

- (a) $B_n(0) = B_n(1) = B_n.$
- (b) $\frac{d}{dx}B_n(x) = nB_{n-1}(x).$
- (c) $B_n(x+1) - B_n(x) = nx^{n-1}.$
- (d) $B_n(1-x) = (-1)^n B_n(x).$
- (e) $B_n(1/2) = (1 - 2^{n-1})B_n.$

58. Osoita, että

$$1^m + 2^m + \cdots + n^m = \frac{B_{m+1}(n+1) - B_{m+1}}{m+1}.$$

59. Olkoon $p \in \mathbb{P}$, näytä, että

$$pB_2 \equiv 1^2 + 2^2 + \cdots + (p-1)^2 \pmod{p}.$$

60. (a) Olkoon $p \in \mathbb{P}, p \equiv 1 \pmod{3}$. Näytä, että

$$B_{2p} = \frac{1}{6} + A_{2p},$$

missä $A_{2p} \in \mathbb{Z}$.

(b) Tarkastele lukujen B_{2k} nimittäjiä D_{2k} , kun $k = 0, 1, \dots, 13, 19$.

(c) Osoita, että alkuluvut 5, 7, 11, 13, 17 ovat säädöllisiä.

$$\begin{aligned} B_0 &= 1, B_1 = -1/2, B_2 = 1/6, B_4 = -1/30, B_6 = 1/42, B_8 = -1/30, \\ B_{10} &= 5/66, B_{12} = -691/2730, B_{14} = 7/6. \end{aligned}$$

61. Asetetaan $a_1 = 1$ ja

$$a_{n+1} = \frac{1}{n}(1 + a_1^2 + \cdots + a_n^2), n \in \mathbb{Z}^+.$$

Tutki väitettä

$$a_n \in \mathbb{Z} \quad \forall n \in \mathbb{Z}^+.$$